

[Tholstrup.]

konkurrencefrihedens grundsætning, han havde set. Ja, men det var sandelig også meningen, når det drejer sig om kontrakter afsluttet med det formål at forbeholde sig kagen til indre deling mellem nogle få personer på bekostning af de mange, sammenrotning, som det hedder i den amerikanske Shermanlov af 1890. Det ærede medlem hr. Weikop mente, at vi havde råd nok her i landet, men glemte at tage i betragtning, at næringsfrihedsrådet skulle afløse hele det nuværende priskontrolråd, altså et lille, godt råd i stedet for et stort og kostbart. Iøvrigt har man i Sverige nedsat et sådant næringsfrihedsråd. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde dengang, at det går ikke an at forbyde eller ophæve alle de aftaler, det her drejede sig om, og mente, at de kunne være naturlige og nyttige. Det er muligt, at der er aftaler, som ikke skader, men spørgsmålet er, om ikke hovedparten af disse lige så godt kunne undværes, for hvis landet ligger sådan, at aftalerne virkelig betyder fordelagtige forbrugerpriser, bliver det jo ikke nemt for nye at komme ind og konkurrere. Men til gengæld tvivler jeg ikke om, at mange af de ældre og velestimerede forretninger, selvom de har en noget trustlignende karakter på adskillige områder, er beskedne og konservative i deres krav om fortjeneste og udbytte. Det har jo altid været god, gammel købmandsskik ikke at tage ublu fortjeneste, bl. a. netop for ad denne vej at holde konkurrencen ude — et sundt princip, som er til gavn for landet, men som undertiden benyttes som en sovepude, der hindrer fremskridtene. Tænk, hvis man kom så vidt, at priskontrolrådet, hvoraf det ærede medlem er medlem, skulle godkende alle pris-aftaler i stedet for blot at registrere dem og have påtaleret, så tror jeg ikke, der var ret mange af dem, der blev godkendt. Og kunne lovgivningen nå så vidt, er det muligt, at § 7 i mit forslag i januar kunne blive overflødig.

I det foreliggende lovforslag opretholdes

det meste af priskontrollen, og samtidig opretholder man varedirektoratet, for det er vel meningen, at det skal fortsætte i henhold til det forslag om forlængelse af vareforsyningsloven, som den højtærede handelsminister har fremsat skriftligt i dag. Dette varedirektorat modarbejder på mange områder lavere priser, ikke alene ved at hindre varerne i at komme ind og derved give monopol til danske fabrikker, men også ved at kontingentere importen, således at der uddeles importmonopoler med dertil hørende store og urimelige fortjenester. De to direktorater koster statskassen 11 mill. kr. foruden det, det koster erhvervslivet, som skal besvare henvendelser og skrive ansøgninger, og skal vi regne med den nye Thorkil Kristensenske teori om skatter, ca. 20 mill. kr. for skatteyderne. Beløbet kunne spares og omsætningsskatterne derved nedsættes med samme 20 mill. kr. Et pænt skridt henimod at billiggøre varerne, men ingenting i forhold til det, som varerne ville blive billigere ved ophævelsen af de to love og erstatning af prisloven med en enkel og klar lov omhandlende pris-aftaler, og som ikke behøvede at koste ret meget i administration.

Jeg vil tillade mig at komme med nogle eksempler, hvor priskontrollen ikke har grebet ind: et område, som iøvrigt også vedrører etableringsfriheden, bl. a. ved fordyrelse af byggeriet, nemlig den licitationsordning, som stiltiende er godkendt, hvorefter de billigste tilbud ved licitation ganske enkelt udskydes. Generende konkurrence frabedes! Jeg har nævnt det monopol, som statsbanerne har, og som i mange tilfælde er i vejen for, at en chauffør kan gå over til at blive selvstændig vognmand, fordi ruterne i forvejen er koncessioneret, og for småskipperne, som i adskillige tilfælde kunne sejle langt billigere end det, det reelt koster statsbanerne. Her hindrer man altså styrmanden i at blive kaptajn på sin egen skude. Selvom befolkningen måske nok opnår billigere fragt på visse områder, takket være denne politik, må de dog betale